

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ОСНОВА УСПІХУ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

В останній час великою популярністю та інтересом користується термін «Емоційний інтелект».

Емоційний інтелект - це здатність людини розпізнавати, розуміти, керувати власними емоціями, а також розуміти емоції інших людей. Емоційний інтелект відіграє важливу роль у міжособистісних відносинах, комунікації та прийнятті рішень.

Якщо розглядати студента як особистість, то вік 18-20 років - це період найактивнішого розвитку моральних та естетичних почуттів, становлення та стабілізації характеру та, що особливо важливо, оволодіння повним комплексом соціальних ролей дорослої людини: цивільних, професійно-трудова та ін. Важливим для студентів цього віку (I-II курси) є усвідомлення та прийняття обов'язків перед собою, відповідальності за власне життя, формування життєвих планів. У своїх очікуваннях, пов'язаних із майбутньою професійною діяльністю та сім'єю досить реалістичні. Але у сфері освіти, соціального просування та матеріального благополуччя їх претензії найчастіше завищені. У зв'язку із цим у студента виникає багато емоцій.

Значною мірою психічний стан студента залежить від його успіхів у навчанні, тактовності викладачів, їхньої доброзичливості, а також взаємовідносин, соціально-психологічної атмосфери в аудиторії. У ході навчання на I курсі у вищому навчальному закладі на психічному стані студентів позначаються його відрив від будинку (якщо навчання пов'язане зі зміною місця проживання), необхідність адаптації до нових умов та ускладнення діяльності, підвищення вимог до самостійної роботи та ін.

Негативні ж емоції, що породжуються невдачами, важкими подіями в особистому та суспільному житті, поступово підсумовуються, накладаються одна на одну. Виникають розпач, почуття безнадійності, безвиході, безглуздості подальшого життя, що й підштовхує до фатального способу вирішення всіх протиріч. Отже, студент має вчитися керувати своїми емоціями.

У цьому віці особливо зростає потреба у спілкуванні з людьми та їх визнання, що значно визначається активною взаємодією з іншими соціальними спільнотами, специфікою навчання та виховання у вузі. Потреба у спілкуванні сприяє встановленню різноманітних зв'язків, розвитку товариства, дружби, стимулює обмін знаннями та досвідом, думками, переживаннями, настроями. У спілкуванні студенти пізнають не тільки себе, а й інших, опановують досвід соціального життя. До того ж ефективне вирішення проблем самосвідомості та самоствердження неможливе поза спілкуванням з оточуючими людьми. Вивчення емоційного інтелекту у студентів-економістів особливо важливе, оскільки їхня майбутня професія безпосередньо пов'язана із соціальними взаємодіями, а емоційний інтелект є своєрідним індикатором розвитку професійно важливих якостей, допомагає їм краще розуміти себе та інших людей, полегшує процес спілкування. Зростання затребуваності суспільства у висококваліфікованих фахівцях обумовлює необхідність пошуку прийомів нарощування їх професійної компетентності з метою здійснення ефективної професійної діяльності, в якій вони здатні самостійно і активно діяти, приймати рішення, гнучко адаптуватися в умовах, що змінюються. Нині, актуально як примножувати особистісний потенціал, так і своєчасно, психологічно грамотно супроводжувати професійне становлення особистості процесі професіоналізації. У зв'язку з цим, особливого значення набуває проблема розвитку емоційного інтелекту студентів, особливо на ранніх етапах професійної підготовки.

Дослідження серед студентів I-II курсів про існування особливостей розвитку емоційного інтелекту у студентів економічних спеціальностей, обумовлених змістом навчально-професійної діяльності привели до наступних висновків:

- 1) вибір професії типу «людина-людина», до якої належить професія економіста ґрунтується на емоційному соціальному інтелекті, включаючи рівні від середнього та вище;
- 2) студенти економічних спеціальностей відрізняються від студентів, які навчаються на інших спеціальностях, вищим рівнем внутрішньоособистісного емоційного інтелекту.
- 3) дисципліни професійного циклу зумовлюють розвиток емоційного інтелекту: спостерігається динаміка з внутрішньоособистісного емоційного інтелекту;
- 4) розвиток емоційного інтелекту відбувається дисгармонійно: до другого курсу підвищується здатність безпосередньо сприймати мимічні прояви емоційного стану людини, але суттєво знижується здатність обговорювати з ним її почуття та реакції.

Список використаних джерел:

1. Кириленко Т. С. Емоційні переживання в процесі самореалізації особистості / Т. С. Кириленко, І. П. Давискиба // Наука і освіта : наук.-практ. журн. Півд. наук. Центру АПН України. – 2010. – No 9. – С. 71–74.
2. Носенко Е.Л. Емоційний інтелект як чинник досягнення життєвого успіху: моногр./ Е.Л. Носенко, А.Г. Четверик-Бурчак. – К.: Вид-во «Освіта України», Київ, 2016. – 183 с.
3. Носенко Е. Л. Емоційний інтелект як форма прояву важливої складової особистісного потенціалу – рефлексивної свідомості / Елеонора Львівна Носенко // Вісник ДНУ. Педагогіка і психологія. – 2012. – Т. 20, No9/1. – С. 116– 123.